

REGIE
**MAREN E.
BJØRSETH**

TEKST
GOTTHOLD
EPHRAIM
LESSING

**EMILIA
GALOTTI**

Rolverdeling op achterzijde

Tekst | **Gotthold Ephraim Lessing**

Regie | **Maren E. Bjørseth**

Vertaling | **Tom Kleijn**

Dramaturgie | **Thomas Lamers**

Scenografie | **Katrin Bombe**

Lichtontwerp | **Bernie van Velzen**

Geluidsontwerp | **Wessel Schrik**

Kostuumontwerp | **Vita Mees, Sofie Rosseel**

Assistent regie | **Anne Baltus**

Uitvoerend producent | **Toneelschuur Producties:**

Loesje Riethof (hoofd), **Petra Swagers**

Hoofd techniek & productie TA | **Götz Schwörer**

Artistieke coördinatie Toneelschuur Producties |

Frans Lommerse, Loesje Riethof

Artistieke coördinatie TA-2 | **Wouter van Ransbeek**

Techniek | **Pim van den Heuvel** (1e inspicient),

Sander van Elteren, George Dhauw (TA)

Castingadviezen | **Hans Kemna**

Kostuumatelier TA | **Wim van Vliet** (hoofd),

Farida Bouhbouh, Margriet Beentjes (kleedwerk)

Kap & grime TA | **David Verswijveren**

Uitvoering decor | **Firma Smits**

Fotografie | **Sanne Peper** (scène fotografie)

Annaleen Louwes (campagnebeeld cover)

Concept campagne & ontwerp | **Esther Noyons**

Publiciteit Toneelschuur Producties |

Sjoerd Appelman (hoofd), **Marieke de Wildt**

Publiciteit TA | **Marleen Koens**

Educatie Toneelschuur Producties | **Heleen van Ham**

Randprogrammering Toneelschuur Producties |

Andrea Nieuwendijk

Drukwerk | **SSP**

Coproductie | **TA-2 / Toneelschuur Producties**

Met dank aan | **Johan Reyniers**

Maren E. Bjørseth wordt ondersteund met het International Ibsen Fellowship, mogelijk gemaakt door de Philip Loubser Foundation.

[#emiliagalotti](#)

Diewertje Dir, Jip van den Dool

Amsterdam | 2017

SYNOPSIS

Een prins en zijn raadgever beramen *the perfect crime*. De prins is verliefd geworden op Emilia Galotti, een burgermeisje dat zal trouwen met de jonge graaf Appiani. Dat hoeft voor de prins geen probleem te zijn: hij is niet anders gewend dan altijd zijn zin te krijgen. Via een list en een heimelijke ontvoering wil hij met haar verenigd worden en het huwelijk ternauwernood afwenden. Maar hij heeft geen rekening gehouden met de wil van Emilia, zij zal hem tot het einde toe verrassen.

Wie is Emilia? In de ogen van de prins is zij de mooiste en meest begeerlijke vrouw in het land. Volgens haar ouders en verloofde is zij een deugzaam meisje op de drempel van de volwassenheid met een pure en eenvoudige geest. Maar wat denkt ze zelf? Al het bovenstaande, of niets van dit alles?

Emilia Galotti is klassenstrijd *avant la lettre*, een strijd tussen de seksen en een *coming of age-drama* tegelijkertijd. Maar meer nog dan over klasse, feminisme of deugzaamheid gaat het over de fundamentele vrijheid van zelfbeschikking.

Ik moet nog zien wie me vasthoudt, wie me dwingt – wie de mens is die een mens kan dwingen. Emilia Galotti

Harm Duco Schut, Diewertje Dir
Amsterdam | 2017

GOTTHOLD EPHRAIM LESSING

EEN VERLICHT TONEELSCHRIJVER

De filosoof, journalist en toneelschrijver Gotthold Ephraim Lessing (1729–1781) wordt door velen gezien als de vader van het Duitse toneel. Als oudere tijdgenoot van Goethe en Schiller had hij een grote invloed op de vorming van de nationale Duitse identiteit. Lessing zette eigentijdse burgers op het toneel, waar het tot dan toe voornamelijk werd bevolkt door koningen en helden uit de Bijbel of de Klassieke Oudheid. Hij bracht het toneel op deze manier naar de mensen toe, liet de kunst over henzelf gaan en was zo op zijn manier een exponent van de revolutionaire geest van de Verlichting.

Lessing kaartte al zeer vroeg verrassend actuele thema's aan over menszijn, burgerschap en samenleving, die in 2017 nog steeds urgent aanvoelen. Onder meer zijn stukken *Nathan de Wijze* (over religieuze tolerantie) en *Emilia Galotti* worden tot op de dag van vandaag veel in Duitsland gespeeld. Terecht: zijn personages getuigen van een grote menselijkheid. Zij zien zich, net als de moderne mens, geconfronteerd met ambivalente gevoelens en verlangens in een wereld waarin er zeer uiteenlopende opvattingen over het juiste leven bestaan.

Geloof me: wie over bepaalde dingen niet zijn verstand verliest, heeft nooit verstand gehad.

Gravin Orsina in *Emilia Galotti*

→
Vanja Rukavina
Amsterdam | 2017

EXPERIMENT EN TRADITIE

Maren E. Bjørseth (1984, Noorwegen) portretteert in haar voorstellingen liefdevol maar meedogenloos hoe wij mensen houvast zoeken in routine of in veilige denkbeelden. We draaien onszelf voortdurend een rad voor ogen, we kunnen niet anders. In de voorstellingen van Bjørseth zien we hiervan de uiterste consequenties: juist onze eindeloze toewijding om ons kleine wereldje in stand te houden wordt misschien uiteindelijk wel onze eigen ondergang.

In haar korte loopbaan heeft Bjørseth een indrukwekkend aantal klassiekers uit de toneeltraditie onderworpen aan haar zeer specifieke, tragikomische benadering van de personages en het universum waarin zij leven. Met haar werk schopt zij graag tegen vastomlijnde ideeën over de (vermeende) onschuld van het kind en de rolpatronen waarmee vrouwen zich geconfronteerd zien. Bjørseth is hard op weg om zowel in Noorwegen als in Nederland een vaste waarde in het toneellandschap te worden. Zo werd *Een bruid in de morgen* (TA-2/Frascati Producties) geselecteerd voor het Nederlands Theater Festival 2015 als een van de beste voorstellingen van dat seizoen, en werd in Noorwegen *Romeo og Julie* (Det Norske Teatret) genomineerd voor de prestigieuze Heddaprisen voor beste regie.

De komende vier jaar is Bjørseth een van de vaste makers bij Toneelschuur Producties en maakt ze er vier voorstellingen, waaronder twee in samenwerking met TA-2/Toneelgroep Amsterdam.

INTERNATIONAL IBSEN FELLOWSHIP

Bjørseth is de eerste ontvanger van het International Ibsen Fellowship. Met deze prestigieuze beurs, opgericht door de Philip Loubser Foundation en TA, wordt drie jaar lang een internationaal jong regietalent ondersteund en in staat gesteld om zich tot het hoogste niveau te ontwikkelen.

← →
Thomas Lamers, Maren E. Bjørseth
Amsterdam | 2017

SCENOGRAFIE

In het scènebeeld van Katrin Bombe staat geleidelijke en onafwendbare onthulling centraal. De penetreerbare wanden maken het steeds mogelijk dat er mensen ongezien nabij zijn en op elk willekeurig moment de scène kunnen betreden. Dit binnenvallen kan ook metaforisch worden opgevat als de voortdurende kwetsbaarheid van de lichamelijke en psychische integriteit van Emilia.

We volgen de personages van de werkkamer van de prins, via het huis van de Galotti's, tot in het lustslot van de prins buiten de stad. We dringen steeds verder door tot de kern van de zaak en ieders ware intenties komen steeds meer aan de oppervlakte te liggen.

Het *centrepiece* van het decor is een bed: *since within its little space, so many various scenes take place**. Het bed is het ambivalente meubelstuk bij uitstek. Geboorte, dood, troost, rust en seks vinden allemaal plaats in bed. Het bed is de plek voor onschuld en zonde tegelijkertijd. *Thin partitions do divide the bounds where good and ill reside**. Het bed is een grenszone, waarover het definitieve oordeel uitgesteld moet worden. Zo is het bed al even veelvormig als Emilia Galotti zelf.

**Verses to my bed – Robert Burns (1759–1796)*

Sieger Sloot, Keja Klaasje Kwestro
Amsterdam | 2017

BEANTWOORDING VAN DE VRAAG **WAT IS VERLICHTING?**

Immanuel Kant

Verlichting is het uittreden van de mens uit zijn zelf verschuldigde onmondigheid. Onmondigheid is het onvermogen zich van het eigen verstand te bedienen zonder de leiding van een ander te volgen. Deze onmondigheid is zelf verschuldigd wanneer de oorzaak ervan niet voortkomt uit een gebrek aan verstand, maar uit besluiteloosheid en uit een gebrek aan moed. Sapere aude! Heb moed, je van je eigen verstand te bedienen! is daarom de lijfspreuk van de Verlichting.

Luiheid en lafhartigheid zijn de redenen waarom zo'n groot deel van de mensen toch graag levenslang onmondig blijft. Het valt zo makkelijk om onmondig te zijn. Heb ik een boek dat voor mij mijn verstand bijhoudt, een zielenarts die mijn geweten verzorgt, een dokter die voor mij mijn dieet beoordeelt enzovoort, dan hoef ik zelf geen moeite te doen; anderen zullen die verdrietige zaak wel van me overnemen. Dat veruit het grootste deel van de mensen (waaronder het gehele schone geslacht) de stap naar mondigheid voor zeer gevaarlijk houdt: daaraan dragen de voogden bij, die het oppertoezicht over hen met zoveel goedheid op zich hebben genomen. Nadat zij hun huisvee eerst dom hebben gemaakt, laten ze hen vervolgens het gevaar zien dat hen bedreigt wanneer ze een poging ondernemen om alleen verder te gaan. Nu is dat gevaar helemaal niet zo groot, want door enkele malen te vallen zouden ze uiteindelijk wel leren lopen.

Fragment uit Kants prijsvraaginzending uit 1784, vertaling Elisabeth Van Dam en Filip Geerdyn. Oorspronkelijke uitgave: Psychoanalytische Perspectieven 2012 (3)

TONEELGROEP AMSTERDAM

hoort tot de boegbeelden van de Nederlandse kunst in binnen- en buitenland. Met als kern een breed acteursensemble van wereldfaam en een team van toonaangevende regisseurs is TA het huisgezelschap van de Stadsschouwburg Amsterdam en bespeelt het podia over de hele wereld. TA wordt geleid door Ivo van Hove, die spraakmakende internationale regisseurs als Thomas Ostermeier, Johan Simons, Krzysztof Warlikowski, Grzegorz Jarzyna, Luk Perceval, Katie Mitchell, Guy Cassiers, maar ook een nieuwe generatie als Simon Stone en Sam Gold aan het gezelschap heeft verbonden. TA onderscheidt zich door vernieuwende en eigentijdse enceneringen van klassiek en modern repertoire voor een breed, (inter)nationaal publiek van ruim 120.000 toeschouwers per jaar en zet repertoiretheater als een onmisbaar onderdeel van de samenleving neer. TA heeft een uitgebreid programma voor talentontwikkeling op het vlak van spel, regie en vormgeving, maar ook techniek en backoffice. Tevens is er een uitgebreid educatieprogramma met o.a. elk jaar een juniorproductie en wordt onder de noemer TA-extra een bijna dagelijkse randprogrammering verzorgd. Verder werkt TA samen met alliantiepartner Adelheid|Female Economy.

Toneelgroep Amsterdam

Marnixstraat 427
1017 PK Amsterdam
+31(0)20 795 99 00
tga.nl
info@tga.nl
f facebook.com/toneelgroepamsterdam
t @tgamsterdam
i @toneelgroepamsterdam

TONEELSCHUUR PRODUCTIES

is het grootste en oudste productiehuis van Nederland en wordt alom beschouwd als een bakken voor duurzame talentontwikkeling. Zij bieden toptalent focus en begeleiding in een professionele omgeving. Toneelschuur Producties concentreert zich op talentvolle startende en midcareer theatermakers, die excellent teksttoneel maken voor een groot en divers publiek in de kleine zaal, middenzaal en op locatie. Zij richten zich daarmee op het produceren en presenteren van onderscheidend theateraanbod dat er toe doet en maatschappelijke relevantie heeft. De hedendaagse interpretaties in de producties plaatsen artistieke tradities, wereldrepertoire of universele verhalen in een nieuwe context. Toneelschuur Producties is hofleverancier van (toekomstig) artistiek leiders en regisseurs aan grote gezelschappen, zoals in de afgelopen periode: Thibaud Delpout (artistiek directeur Theater Utrecht), Eric de Vroedt (artistiek directeur Het Nationale Theater), Erik Whien (regisseur Theater Rotterdam), Casper Vandeputte (regisseur Theater Utrecht) en Paul Knieriem (per 2019 artistiek leider De Toneelmakerij).

Toneelschuur Producties

Lange Begijnestraat 9
2011 HH Haarlem
+31(0)23 517 39 00
toneelschuurproducties.nl
info@toneelschuurproducties.nl
f facebook.com/toneelschuurproducties
t @tsproducties
i @toneelschuurproducties

SPEELLIJST EMILIA GALOTTI

wo 18 tm vr 20 jan (try-outs)
za 21 jan (première)
di 24 tm za 28 jan
di 31 jan + wo 1 feb
vr 17 + za 18 feb
Toneelschuur Haarlem
vr 3 + za 4 feb
Theater Kikker Utrecht
wo 8 + do 9 feb
Rotterdamse Schouwburg
vr 10 + za 11 feb
Verkadefabriek Den Bosch
di 14 tm do 16 feb
Theater aan het Spui Den Haag

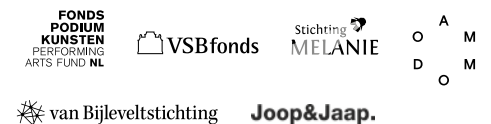
In het kader van het platform van Toneelgroep Amsterdam voor de ontwikkeling van (regie)talent, brachten TA-2 en Toneelschuur Producties eerder al *Britannicus*, *Antigone-Kreon-Oidipous* en *Al mijn zonen* in regie van Thibaud Delpout, *A Streetcar Named Desire* en *Glengarry Glen Ross* van Eric de Vroedt en *Kat op een heet zinken dak* van Jacob Derwig uit. Het meerjarig partnerschap is gericht op een stapsgewijze ontwikkeling van het regisseur-schap, waarbij beide alliantiepartners hun expertise inzetten en het werken binnen grotere organisaties centraal staat.

Toneelgroep Amsterdam en Toneelschuur Producties delen de ambitie haar programmering van het hoogste niveau te houden. De steun van fondsen, bedrijven en particulieren is daarbij van groot belang. Lees meer over hoe u kunt bijdragen op toneelgroepamsterdam.nl/steun-ta en toneelschuurproducties.nl/steun-ons.

Toneelgroep Amsterdam

Toneelschuur Producties

#WIEISEMILIA

EMILIA GALOTTI
DIEWERTJE DIR
ODOARDO GALOTTI
SIEGER SLOOT
CLAUDIA GALOTTI
HANNAH VAN LUNTEREN
DE PRINS
JIP VAN DEN DOOL
MARINELLI
VANJA RUKAVINA
GAAFF APPIANI
HARM DUCO SCHUT
GRAVIN ORSINA
KEJA KLAASJE KWESTRO